

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

1. Oversigt over lovforslaget

Ændringerne i nr. 1.- 2. er begrundet i en forventet ændring af overenskomsten af 18. december 1973 mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige om samordning af pensionsrettigheder ifølge statslige pensionsordninger som senest ændret ved protokol af 28. juni 1990. For Danmarks vedkommende vedrører samordningen den statslige tjenestemandspensionsordning.

De statslige pensionsmyndigheder i Sverige, Norge, Finland og Danmark har gennem længere tid ført drøftelser om revision af den nordiske pensionsoverenskomst, og der er mellem de statslige pensionsmyndigheder i de nordiske lande enighed om en revideret pensionsoverenskomst til erstatning for den hidtidige overenskomst.

Island, der ikke har været omfattet af den hidtidige overenskomst, tilslutter sig den reviderede overenskomst.

Den hidtidige nordiske pensionsoverenskomst fra 1973 tilsigtede, at mobiliteten mellem de nordiske lande ikke skulle hindres af en stavnsbinding på grund af de statslige pensionsordninger. Der blev ved pensionsoverenskomsten indført et overførselsprincip, hvorefter en statsansat fik overført sine pensionsrettigheder, optjent under statsansættelse i ét nordisk land til en statsfinansieret tjenestepension i et andet nordisk land (bortset fra Island), hvis den ansatte blev pensioneret fra dette andet nordiske land og havde haft mindst 4 års tjeneste i det sidste land, hvor pensionen blev aktualiseret. Ved en statstjenesteansættelse i et af de nordiske lande fik en tjenestemand dermed mulighed for at »bygge« videre på de allerede optjente pensionsrettigheder - antal pensionsalderår - fra et andet nordisk land.

Siden 1970'erne er der i de nordiske landes pensionssystemer sket en forskydning i den pensionsdækning, som opnås i henholdsvis det sociale pensionssystem, tillægspensionssystemet og tjenestepensionssystemet for statsansatte, således at størrelsen af den

statslige tjenestepension, der er optjent over samme antal år, udgør meget forskellige beløb i f.eks. Danmark og Sverige, idet den enkelte pensionist i Sverige får den væsentligste del af sin pensionsdækning i det »almene« pensionssystem, mens tjenestepensionen i Danmark typisk vil udgøre den største del af den samlede pension.

Den væsentligste begrundelse for at revidere overenskomsten er således at undgå, at der i medfør af denne overenskomst sker overførsel af pensionsrettigheder, der indebærer skævheder i pensionsdækningen for den enkelte tjenstemands samlede pension, ved at den pågældende får enten overdækning eller underdækning.

Princippet i den reviderede nordiske pensionsoverenskomst er, at den enkelte person - i stedet for overførsel af optjente pensionsrettigheder - bevarer sine rettigheder fra de enkelte optjeningslande.

Statstjenestepension afpasses dermed efter det nationale pensionssystem, og pensionsretten optjenes efter hvert lands regler. Dette indebærer en overgang fra et slutlønsprincip, som betød, at alle tidligere ansættelsesår i de nordiske lande som en statstjenestemand havde optjent, blev medregnet i pensionsberegningen, til et princip om, at hvert land skal betale den pension, den pågældende har optjent i det pågældende land på grundlag af den løn, den pågældende havde ved fratrædelsen i dette land.

Således vil en person, der har haft ansættelse med statslig tjenestemandspension i Norge, Danmark, Sverige, Finland og Island, få pensionen udbetalt fra de 5 landes pensionsmyndigheder på grundlag af det enkelte lands nationale regler.

Før vedtagelsen af den nordiske pensionsoverenskomst i 1973 fik en dansk tjenestemand, der senere tog ansættelse i et andet nordisk land, en opsat pension i Danmark uden en værdisikring. Pensionen i Danmark stod således ureguleret fra fratræden og indtil pensionsbegivenheden (alder, sygdom eller dødsfald) indtrådte. Siden 1. april 1986 bliver den opsatte pension reguleret på samme måde som aktuelle pensioner og er derfor værdisikret på samme måde som disse.